

Antón Costas

Allò que la investidura amaga

L'anàlisi de les causes del fracàs de les successives investidures té, segons el meu parer, un biaix ideològic i subjectiu excessiu. L'argument més comú és *ad hominem*, ja sigui contra Mariano Rajoy o contra Pedro Sánchez. La conclusió lògica d'aquest tipus d'argumentació és que la solució al nus gordià és canviar les persones. Però hi ha altres elements amagats que expliquen millor el bloqueig.

Per veure-ho, fem-nos dues preguntes. Per què Mariano Rajoy s'ha obstinat des de les eleccions del 20 de desembre a buscar de forma prioritària el suport del PSOE, el seu principal rival? I, d'altra banda, per què Pedro Sánchez s'ha negat en rodó a qualsevol tipus de suport, encara que només fos passiu (abstenció), i s'ha limitat a buscar suports cap a la seva dreta?

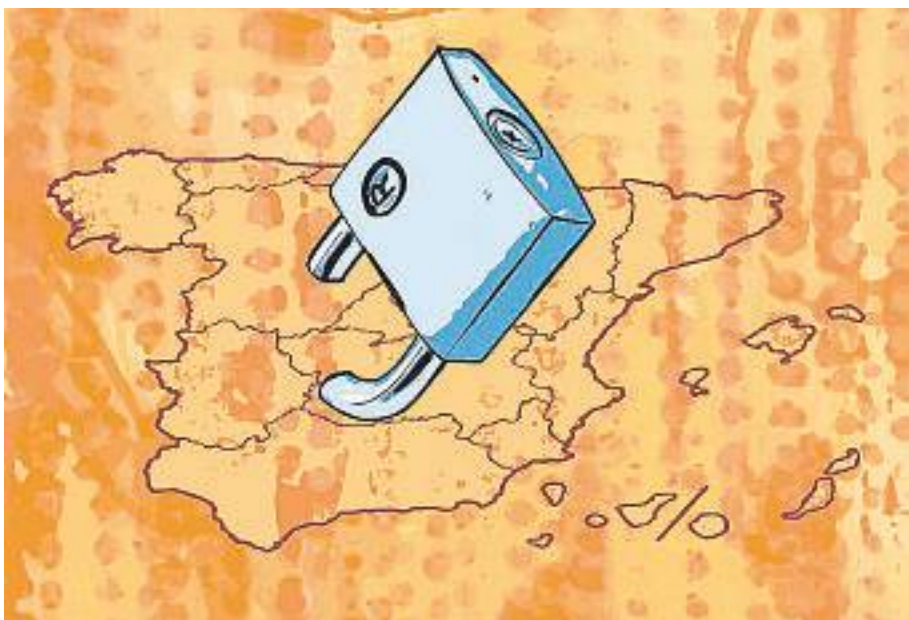
A hores d'ara aquestes preguntes poden semblar fútils, ja que l'un i l'altre han donat arguments per justificar la seva posició. Tot i això, em temo que els arguments ideològics, morals i personals utilitzats per bloquejar la investidura són part de la història, però no són tota la història. Hi ha amagada una cosa més.

Abans de veure de què es tracta, deixeu-me recordar una vella regla pràctica de política parlamentària. Diu que quan un partit conservador no troba forces polítiques més a la seva dreta per pactar-hi, s'acaba veient obligat a deixar governar l'esquerra. De la mateixa manera, quan un partit d'esquerra no té forces polítiques a la seva esquerra amb què pugui pactar, ja sigui per raons ideològiques o programàtiques, es veu obligat a deixar governar la dreta. Aquesta regla pot explicar el doble bloqueig. I avalaria l'opció de la gran coalició entre el Partit Popular i el PSOE, o l'opció més pragmàtica de deixar

governar el partit que hagi obtingut més vots.

Però, abans d'arribar a aquesta conclusió, preguntem-nos dues coses. Per què, a més de buscar el suport de Ciutadans i de CC, el PP no ha sortit a trobar el PNB o l'antiga CDC, com ho va fer José María Aznar en una situació similar? D'altra banda, per què el PSOE, a més de Ciutadans, no ha buscat l'acord amb Units Podem, ERC o la mateixa CDC?

Si la política continua funcionant sense abordar el problema territorial, serà una solució coixa i incòmoda

IGNOT

Possiblement la raó és la mateixa en tots dos casos. Si el PP hagués buscat el PNB o l'antiga CDC, hauria hagut d'acceptar parlar de la reforma de l'Estat de les autonomies i del seu finançament. Això hauria provocat fortes tensions dins del partit. De la mateixa manera, en el cas del PSOE, anar a la recerca del suport d'Units Podem, ERC o de CC l'hauria obligat a plantejar la qüestió territorial. Però això possiblement hauria trencat la fràgil unanimitat interna entre els diferents barons i baroneses territorials.

El resultat d'aquell temor comú és que la qüestió territorial ha quedat amagada.

Els acords entre el PSOE i C's i entre aquest i el PP han girat al voltant de tres àmbits: economia, qüestió social i regeneració dels partits. No sobre la qüestió territorial, és a dir, s'han mogut en l'eix esquerra-dreta. En aquest eix horitzontal, si l'un no té ningú a la seva dreta amb qui pugui pactar i l'altre no en té a la seva esquerra, la solució lògica és l'acord entre tots dos.

Però la política real, la que es viu al llarg de tot Espanya, descansa també sobre un segon eix, diguem-ne, vertical: el del repartiment del poder polític entre el govern central i els governs autonòmics i el de les capacitats de decisió dels ciutadans que viuen a cada territori. L'ocultació d'aquest eix s'ha vist afavorida per la retòrica política utilitzada. La divisió bipolar en partits "constitucionalistes" i

"no constitucionalistes" ha donat per provat que els partidaris de la reforma territorial de l'Estat, siguin o no partidaris de referèndums, no caben a la Constitució. I, per tant, han de ser apartats de l'acord per a la investidura. Se'ls ha demanat abans de posar-s'hi a parlar. Aquesta retòrica és perversa. A la Constitució caben també els partidaris de canviar-la. La qüestió no és el que es desitja, sinó com es pretén assolir. Si és pels camins legalment establerts no hi ha

res a objectar, com ha assenyalat el Tribunal Constitucional.

Com que la investidura ha amagat aquest segon eix de la vida pública espanyola, s'ha acostat al bloqueig. Si s'hi introdueix, la vida política s'enriquirà i les possibilitats d'acord s'ampliaran. La solució no és, per tant, noves eleccions, sinó més discussió política.

Naturalment, la política espanyola pot continuar funcionant sense abordar el problema territorial. I possiblement ho farà. Però serà una solució coixa i incòmoda. I coixejant no es pot anar gaire lluny.●

Pilar Rahola

Agustina Madrigal

La senyora Consuelo Madrigal, fiscal general de l'Estat per la gràcia del graciós partit del Govern, ha fet saber a tiris i a troians –i als rudes espartans de la zona nord-est peninsular– que els qui incompleixen la llei "posen en perill la democràcia" i que "la llei està per damunt de tot", citació textual de la seva abrandada declaració de principis. I així, parapetada a l'alt altaveu de l'inici del curs judicial, flanquejada per la testa coronada i el ministre del ram, i beatíficament aplaudida pel president del Constitucional, s'ha mostrat com una Agustina d'Aragó, decidida a ser el martell que esclafa sense pietat els pèrfids delictius. És normal que fes un discurs de tanta càrrega política, una fiscal general? De cap manera, però tot s'hi val si l'objectiu és noble.

Digerit el discurs, no puc fer res més que aplaudir tan entusiasta senyora, convençuda que la seva gosadia deixarà marginats els incomplidors de la llei. I se li amuntega la feina, perquè si vol assolir el propòsit té tal quantitat de noms propis sobre la taula que necessitarà algunes vides externes per aconseguir-ho. Per exemple, podria començar pels ministres que

Flanquejada per la testa coronada i el ministre del ram, s'ha mostrat com una Agustina d'Aragó

conspiren amb directors d'Antifrau amb la intenció de destruir la credibilitat dels seus adversaris polítics. Servidora imagina, en la seva ingenuïtat, que això ha de posar en perill la democràcia. Alhora, també investigará si són certes les acusacions dels banquers andorrans que acusen alts càrrecs espanyols d'amenaces, per obligar-los a donar informació sobre polítics catalans. Per cert, la declaració d'Higini Cierco en seu judicial, on dona sucosos detalls de la cosa, és una autèntica crònica dels horrors.

I róssec, la llista és inacabable, des dels exministres amb pedres panamenyes a la motxilla, que ara volen que representi Espanya al Banc Mundial –serà bo per a la democràcia, això?– fins a la quantitat ingent d'alts càrrecs del PP implicats en temes judicials. "El 75% del govern Aznar està imputat, va cobrar sobresous o dorm a la presó", segons informació de *Público*. I els de l'època Rajoy, Bárcenas volent, no s'escapen de la foto; és a dir, que si la senyora Madrigal vol perseguir els qui fan malbé la democràcia espanyola, té tela per fer molts vestits.

Perquè... d'això es tracta, veritat? Doncs deu ser que no, i com és de rigor en els temps del PP i "cierra España", la fiscal general només es referia al conflicte català, el procés ciutadà del qual, que implica milions de persones, sembla que no s'ha de resoldre amb la política, sinó fent ressorgir els mètodes de la Inquisició en versió maquillada. La qual cosa és més de la mateixa cançó, perquè, després de saber el que es cou als despatxos d'Interior, no sorprèn la ferotge dedicació d'una fiscal general, posada pel partit que governa, contra un procés ciutadà pacífic. Cosa que, per descomptat, és molt bona per a la democràcia espanyola.●

Jordi Llavina

Ninots de palla

Sovint em pregunto per la manera de funcionar, tan capritxosa o aleatòria, que té la memòria. ¿Per què recordem segons què i, en canvi, no retenim elements clarament més rellevants? ¿Què fa que, en l'evocació personal sobre un fet, no hi sol aparèixer allò que, per contra, no falla mai en la dels teus germans o cosins, que també hi eren?

Fa uns quants dies vaig rebre, procedent d'una casa antigament familiar, un feto de llibres i papers personals molt vells. Entre el paperam, tot de plec de poemes meus escrits –els més reculats– l'any 1982. El primer de tots, perpetrat a l'edat de catorze anys, es titulava *Ninots de palla*, i era una suite poètica llastada per la meva admiració adolescent per Salvat-Papasseit. D'entre tot aquell munt de papers marcits i grapes rovellades (que tam-

bé tacaven el paper de rovell), vaig rescatar un capítol fotocopiats del llibre quart d'*El Espectador*, d'Ortega y Gasset, titulat "Las dos grandes metáforas", una delícia.

Alguna vegada, evocant aquell assaig d'Ortega llegit trenta anys enrere en el meu primer curs de carrera, havia mirat de trobar-lo, sempre infructuosament. Ara, ves per on, de la manera més atzarosa, ha tornat a les meves mans i als meus ulls. Em venia al cap el que avui constato que és un exemple del tot marginal, prescindible, en l'argumentació del filòsof madrileny. Quan aquest defensa que el coneixement humà para més atenció a allò que es mou que no a allò que sempre està quiet, addueix l'exemple següent: "Los que habitan junto a una catarata no suelen oír su estruendo, y, en cambio, si acaso cesa el torrente, perciben lo que

menos pudiera creerse: el silencio". Llavors, tres dècades enrere, en llegir el text per primera vegada, ni el vaig subratllar, aqueix exemple! Però això és tot el que jo en recordava! Res més. I és poc menys que un detall en un breu assaig molt ben sostingut!

Fa molts anys, el poeta Jaume Subirana es preguntava què en recordem, de les novel·les que llegim. A vegades, són coses que no tenen a veure estrictament amb el text (el lloc on vam llegir el llibre, la noia que ens el va regalar, l'olor immarcescible de la tinta...). Em fa l'efecte que, de la majoria dels títols que he llegit, en retinc detalls que, en el millor dels casos, no deuen merèixer ni el subratllat. I, tot i això, són detalls que em fan entranyables tots aquells llibres, i memorables, malgrat tot.●